

Aan de gemeenteraad

datum	31 januari 2024
behandeld door	G.J. de Goede
ons kenmerk	2024-0008533
doorkiesnummer	14 078
Onderwerp	Nieuwe DVO afvalinzameling

Geachte mevrouw, heer,

De colleges van gemeenten Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Dordrecht, Papendrecht en Zwijndrecht zijn van plan de samenwerking met HVC voor de afvalinzameling en enkele taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in 2026 voort te zetten. Daarvoor hebben zij de hoofdlijnen van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC vastgelegd. De gemeenten maken deze keuze om tegelijkertijd meer grip te hebben op de kosten en gezamenlijk te werken aan het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen. De DVO wordt in de komende twee jaar verder uitgewerkt. Met deze raadsinformatiebrief informeren de vijf colleges de vijf gemeenteraden op een gelijke manier.

Achtergrond van de nieuwe DVO

Sinds 2010 draagt HVC de zorg voor de inzameling van huishoudelijk afval en een aantal BOR-taken (beheer en onderhoud aan de openbare ruimte) in Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht. Bij de start van deze dienstverlening is de toenmalige overheid gedomineerde inzamelorganisatie Netwerk NV (een vennootschap van en voor de genoemde gemeenten) ingebracht bij HVC.

Deze vijf Drechtsteden-gemeenten zijn op meerdere manieren verbonden met HVC NV. Via het aandeelhouderschap en de ballotageovereenkomst (via GEVUDO) is de verwerking van het huishoudelijk restafval en GFT geborgd. Via contracten zijn door sommige Drechtsteden-gemeenten afspraken gemaakt over de levering van duurzame energie en/of de exploitatie van het warmtenet. En via de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is de dienstverlening op inzamellogistiek van afval en enkele taken in het beheer van de openbare ruimte geborgd. De huidige DVO voor inzameling en BOR-taken (voor Papendrecht: straatvegen, hondenpoepzuiger en rattenbestrijding) eindigt van rechtswege per 31 december 2025. Om een zorgvuldige en tijdige afweging te kunnen maken, zijn de vijf gemeenten in 2022 gestart met een brede verkenning en evaluatie van de DVO. Op basis van de uitkomsten van de brede verkenning en evaluatie hebben de colleges van de vijf Drechtsteden-gemeenten in februari 2023 besloten om verdiepende gesprekken met HVC aan te gaan om te komen tot een DVO-op-hoofdlijnen. Over dit besluit zijn de gemeenteraden geïnformeerd en zijn in verschillende gemeenten gesprekken met de gemeenteraad gevoerd. Op 15 februari 2023 hebben we met u gesproken over de uitkomsten van het onderzoek en over het vervolgproces.

DVO-op-hoofdlijnen: basis voor verdere uitwerking

De colleges van de vijf gemeenten en HVC hebben besloten om de DVO-op-hoofdlijnen vast te stellen. Inzet is dat de hieruit voortvloeiende DVO zal worden aangegaan voor onbepaalde tijd, met een vierjaarlijkse herijking. Zij doen dit om verschillende redenen:

1. Gezamenlijke doelstelling

De vijf gemeenten en HVC hebben een gelijke doelstelling op het bereiken van een zo duurzaam mogelijke maatschappij, met zo min mogelijk afval, met een zo hoog mogelijke kwaliteit bij een zo hoog mogelijk tevredenheidsniveau bij inwoners. Duurzaam met gescheiden afvalstromen welke zo goed mogelijk verwerkt kunnen worden. De vijf gemeenten maken daarvoor vanuit de eigen rol beleidskeuzes. De vijf gemeenten en HVC willen samenwerken om in algemene zin de duurzame doelstelling te halen en specifiek de doelstelling op afvalbeleid (VANG) met een circulaire (grondstoffen) economie als lange termijn doel. Waarbij de inwoners van de gemeenten tevreden zijn over de geleverde dienstverlening.

2. Gemeenten zijn tevreden over de dienstverlening van HVC

Uit de evaluatie van de huidige dienstverlening door HVC en de samenwerking tussen de opdrachtnemer (HVC) en de opdrachtgevers (de gemeenten) volgt dat de gemeenten over het geheel tevreden zijn over de kwaliteit van de dienstverleningen 'op straat'. Uit de evaluatie van de huidige dienstverlening met HVC komt naar voren dat de uitvoering van de afgesproken dienstverlening goed gaat. Er is tevredenheid over de wijze waarop het afval ingezameld wordt en de taken rondom onderhoud in de openbare ruimte worden uitgevoerd.

3. Kostenefficiëntie

HVC is als inzamelbedrijf effectiever en efficiënter gaan werken. Dit is deels al geëffectueerd in de huidige tarieven. Het overeenkomen van een nieuwe DVO met een nieuwe manier van doorrekenen van kosten resulteert voor het totaal van de vijf gemeenten een structureel kostenvoordeel op de dienstverlening. Het gaat hierbij om een nieuwe manier van kostentoerekening en over afspraken over de doorrekening van overhead welke vanaf nu voor alle gemeenten op een gelijke wijze gedaan gaat worden.

Op kostenallocatie is HVC gaan werken met een model dat gebaseerd is op 'Activity Based Costing', oftewel een kostenmodel dat uitgaat van daadwerkelijke kosten en het doorrekenen van alle directe kosten op directe kostenposten. Met dit model is duidelijker waar welke kosten aan toegerekend worden: alle kosten die te maken hebben met de uitvoering, worden aan de uitvoering toegerekend. Afhankelijk van de uitgangssituatie en de beleidskeuzes van de gemeente betekent dit voor de gemeenten dat de kosten na 2025 minder stijgen of leiden tot een beperkte kostenverlaging ten opzichte van de huidige DVO.

Voor Papendrecht geldt de volgende specifieke situatie. Bij het aangaan van de huidige DVO tussen HVC en Papendrecht zijn afspraken gemaakt die op dit moment een financieel voordeel voor Papendrecht opleveren. De kosten die HVC maakt zijn hoger dan hetgeen Papendrecht betaalt. In de nieuwe DVO zijn de afspraken gelijk en de kosten transparant voor alle gemeenten. Uit het hanteren van de afspraken van de nieuwe DVO volgt dat de kosten hoger worden, ten opzichte van wat we nu betalen. Deze kosten zijn lager dan wanneer HVC op dit moment de volledige kosten zou doorbelasten. Door de gemaakte afspraken realiseren we dan ook minder meerkosten. Daar zit voor Papendrecht een deel van de winst, naast de kwaliteits- en duurzaamheidsaspecten. Andere factoren die van invloed zijn op wat we uiteindelijk betalen voor afval zijn het terugdringen van restafval en bijvoorbeeld de CO₂-heffing vanaf 2026.

4. Meer transparantie

Met HVC zijn afspraken gemaakt over transparantie van de wijze waarop kosten doorgerekend worden. Concreet gaan de gemeenten en HVC vanaf 2024 deelnemen aan de landelijke benchmark huishoudelijk afval. Met deze informatie willen de vijf gemeenten en HVC gezamenlijk toewerken aan het verder laten dalen van de totale afvalbeheerskosten tot maximaal het gemiddelde van de benchmark en daarmee de afvalstoffenheffing beheersbaar te houden vanuit de grondstoffendriehoek: service, milieu en kosten.

5. Sterkere aansturing van het opdrachtgever-opdrachtnemerschap

Verder maken de vijf gemeenten afspraken met HVC in de vorm van een vierjarenplan. In het vierjarenplan worden bijvoorbeeld de afspraken vastgelegd waarmee de gemeenten en HVC structureel aan willen werken, zoals kostenbeheersing. Hoe de gemeenten samen willen werken om hun duurzaamheidsdoelen op afvalinzameling en verwerking te bereiken. De vijf gemeenten zien kansen om dit op deze manier meer effectief en efficiënt te organiseren.

Op basis van wederzijds vertrouwen en de wens om op lange termijn samen te werken aan het realiseren van de doelstellingen wordt de nieuwe DVO voor onbepaalde tijd afgesloten met een redelijke opzegtermijn van drie jaar.

Onderdeel van het vierjarenplan vormt ook een vierjaarlijkse evaluatie van de afspraken, eerste keer in 2028. Dit betekent dat gekeken wordt naar de gemaakte afspraken. En dat er ook een ijkpunt komt voor de colleges om HVC scherp te houden als afspraken onverhoopt niet lukken.

6. Verder gesprek over de taken beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Tenslotte hebben de gemeenten en HVC ook gesproken over de taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daarbij hebben we afgesproken om deze voort te zetten, maar ook flexibeler te maken. Dit maakt het voor de gemeenten en voor HVC eenvoudiger om dienstverlening aan te passen als dat gewenst is.

Vervolgproces

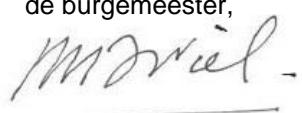
Met het besluit van de colleges van de vijf Drechtsteden-gemeenten zijn de kaders vastgelegd voor de verdere uitwerking van de DVO. Dit betekent dat de gemeenten en HVC in co-creatie de DVO verder gaan uitwerken en het vierjarenplan verder concretiseren. Waar mogelijk worden acties alvast ingezet, zoals het benchmarken van de tarieven en dienstverlening. De vijf gemeenten en HVC verwachten in de tweede helft van 2025 tot een definitieve DVO te komen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,
de secretaris,

J.M. Ansems

de burgemeester,

M.J.M. van Driel